

Kingitus puuetega inimestele

23. augustil avati Maarjamäel, Kase 25a, peaju- ja kõnekahjustusega inimeste taastuskodu ehk Pesarimaja.

Keskus on saanud nime Evald Pesarilt, kellele 6-7 miljonit maksev maja varem kuulus. Eesti Afaasialiidu eestvedamisel saab sellest majast nimetatud kahjustustega inimeste sotsiaalse rehabilitatsiooni keskus, kus õpetatakse pärast ajukahjustust igapäevaeluga toime tulema. Teenus on mõeldud kõikide Eesti kõnekahjustusega inimestele. Ettevõtmine sai teoks tänu Eesti Afaasialiidu ja sotsiaalministeeriumi, Taani välisministeeriumi, sotsiaalministeeriumi ja Fyn'i maakonna kõne- ja kuulmisinstituudi ettevõtlikkusele.

Pidulikult avamisel tõstid kõik kõnelejad esile kogu ürituse hinge, kelleks on Eesti Afaasialiidu esimees Külli Roht. Afaasiahaigete käsutuses on väga heas korras kolmekordne maja ja nägus aed.

Kes on Evald Pesari?

Evald Pesari (sünd.1917) õppis Tallinnas inseneriks, kuid pidi 1943. aastal nõukogude okupatsiooni eest Soome põgenema. Seal töötas ta end üles, rajas eduka firma (praegu OVITOR OY), hoolitses pere eest, kus kasvas kolm last - Milvi, Paavo ja Anne.

1977. aastal sai Evald Pesari insuldi ning kaotas kõnevõime. Firma hakkas lagunema, abikaasa suri. Oma sekretäri ja uue abikaasa Aira Laine toel suutis Evald Pesari rajada uue firma ning edukalt edasi majandada. Ta asutas Soomes Afaasiafondi, mille tulemusena valmis Helsingis kaasaegne taastusasutusaju- ja kõnekahjustusega inimestele.

Pärast Eesti vabanemist kavatses Pesari Tallinna tagasi kolida ja ostis maja Maarjamäele. Soovides oma Eestis elavaid sugulasi aidata, leidis ta maja, kuhu ka tema sugulased elama mahtusid. Ühtlasi otsustas ta ehitada Soome sõprade toel ka Eestisseaju- ning

kõnekahjustusega inimeste taastusasutuse - samasuguse nagu Soomes. Sugulased paraku kuritarvitasid usaldust ja varastasid ligi kaks miljonit krooni, mille ta oli selleks kogunud. Seejärel kinkis Evald Pesari oma Kase tänaval asuva Maarjamäe maja Eesti Afaasialiidule.

Maja oli algselt eramuks ehitatud ega sobinud puuetega inimestele. Kahe aasta jooksul on Pesari finantseerinud ruumide kohandamist, invalifti paigaldamist, keraamatöökoja sisustamist, ostis invabussi jne.

Jääb üle loota, et Eesti riik suudab taastuskodu regulaarset tegevust rahastada.

Pesarimaja avatseremoonial osalesid eestlased, soomlased, taanlased - kõik, kes puuetega inimestele mõeldud maja valmimisele kaasa aitasid.

Toetagem pensionäre 500 krooniga!

Toivo Tootsen,
halduskogu liige

Juulikuus tuli keskerakonna noortekogu välja ideega, et kohalikud omavalitsused peaks senisest rohkem toetama pensionäre. Eriti aktuaalne on see Tallinnas, sest siin annavad hinnatõusud endast kõige rohkem tunda ja pensionäride elujärg muutub tegelikult järjest kehvemaks.

Kesknoored leiavad, et ühiskonna jätkumise suutlikkuse tagab tugev põlvkondadevaheline side. Vanemate eest hoolitsemine on kõikides kultuurides olnud läbi aegade üks kindlamaid põhiväärtusi, mis meie sageli ei tea-kuhu tormava ühiskonna rahavõidujooksus pahatihti ära kipub ununema.

Sageli tundub, et "võitjate" põlvkond nagu polekski vanemlikku hoolitsust tunda saanud - nii kiiresti ununevad (vahest kahjuks endalgi) elu olulised asjad. Kümne iseseisvusaasta jooksul on ka poliitika kahjuks liiga ühekülgsest keskendunud niigi edukate toetamisele, jättes unarusse need, kes peaksid oma pika tööelu kompensatsiooniks turvatunnet kogema.

Hinnatõusu kompenseerimine pole populism

Probleemid, mille pärast keskerakond täna südant valutab, on praktilist laadi ja meid kõiki iga päev

puudutavad. Olgu nendeks siis soodusravimite eest võitlemine, vee ja elektri hinna alandamine, eakate sõidusoodustuste tagamine või munitsipalkorterite ehitamine. Riigipiruka juures olles ei tohiks ükski poliitiline jõud unustada vanavanemaid, kelle elutöö väärtuste najal me praegu oma riigina Euroopa lävepakul seisame. Matemaatiline tõsiasi on see, et pensionide kasv on keskmise palga kasvust ja inflatsioonist tublist maha jäänud, juurdepääs hooldusteenustele raske- ning seega eakate sotsiaalne turvatunne aasta-aastalt kahenenud. Seepärast on jutud sellest, nagu tahaks meie erakond pensionide tõstmisega ja hinnatõusude kompenseerimisega pensionäridele võita vaid valimis- tel hääli, täiesti alusetud. Seda tingib reaalne elu, mitte lähenevad valimised.

Omavalitsused hooligu pensionäridest

Oleme veendunud, et põlvkondadevaheliste sidemete kokkusõlmimine peab saama lähiaja Eesti poliitika üheks põhiülesandeks. Käesoleval aastal on pensionid Eestis tõusnud keskkelt läbi 200 krooni võrra. Keegi meist ei arva, et seda on palju. Suurivaevu hoiab selle abil eakate elujärje tasemel, aga see on ka kõik. Ilmselt läheb riigimasina pööramine ja uute poliitiliste eelis-

tuste seadmine valitsusel raskestalt kui me ette kujutasime. Seda enam oleks vaja, et omavalitsused - vähemalt jõukamad nende hulgas - oma õla alla paneksid.

Tallinn on toetanud eakaid inimesi mitmel viisil - maksnud nende eest kinni maamaksu tõusu ja tasunud ühistranspordi piletihinna. Aeg oleks eakatele inimestele rahaliselt kompenseerida ka viimaste aastate hinnatõusud. Kui me tahame eristuda laarilikust "isamaalisusest", mille kohaselt eakad inimesed pidid 500 krooniga ära elatuma, siis peame uuendama kogu oma sotsiaalpoliitikat, nii linna kui ka riigi tasemel. Muutusi ootab keskerakonnalt kogu vanem põlvkond ja neid on valmis toetama ka noored.

Ka mina leian, et linn peaks hakkama kompenseerima pensionäridele vähemalt osaliselt jätkuvaid hinnatõuse. Arvestatav abi oleks näiteks 500 krooni aastas.

Linnaosavalitsuse teadaanne

Pirita Linnaosa Valitsus teatab, et Mähe - Kaasiku tee 14 kinnistu detailplaneeringu lähte- seisukohti ja eskiislahendust tutvustav avalik arutelu toimub 8. septembril kell 19 Mähe - Kaasiku tee 14 kinnistul. Lähem info telefonil 055 905 803.

Ilu ei sünni patta panna

Toivo Paavle,
halduskogu liige

Ka Meriväljal saab end nüüd suurlinlasena tunda, kui jalutada piki Viimsi teed.

Värskel asfaldil on kenasti maha märgitud telgjoon, iga ristmiku ees on hoiatavad põiktribud ning vaata ja imesta: ühte kohta on koguni vöötrada maalitud ning sellest mõlemale poole vastavad liiklusemärgid püsti aetud. See aga pole veel kõik - Viimsi tee pikendusel, mis kannab Ranniku põigu nime, võib tänava servas näha ilusaid kollaseid pätsikesi, mille rida jätkub pisut ka Viimsi teel. Kas need pätsid tähistavad jalakäijate või jalgratturite ala või on need mõeldud külarahva harimiseks, selle kohta pole informatsiooni üles riputatud. Siiski ei usu ma, et Viimsi tee kujundati spetsiaalseks õpperajaks või näidistänavaks - sel juhul oleks oodanud lillede ja linteega avapidustusi.

Mullu võis sarnast pätsikeste rida näha Pelgulinnas Rohu tänava viadukti alt läbi kulgemas, kus see pidi jalgrattateed märkima. Eksperiment pätsikestega tänaval, mis ei kuulu jalgratturite lemmikmarsruutide hulka, kukkus aga kolinal läbi. Häiritud sai sealne väga intensiivne autoliiklus, ka takistasid pätsikesed tänava-pühkimist, rääkimata lumekoristusest. Sel aastal jagavad jalgratturid Rohu tänaval kõnniteed ja pätse enam ei näe. Paistab aga, et mõnel arenenud kunstimeelega linnaametnikul oli kahju neid ilusaid mummusid rahva pilkude eest peita ja nii neid nüüd Meriväljal eksponeeritaksegi. Asja praktilise väärtuse tahaks aga küll tõsise kahtluse alla seada.

Liikluse ja liikluskorraldusega on Pirita linnaosas hulga muresid. Kolleeg Uukkivi koostas juba paar aastat tagasi liiklusalast kitsaskohtadest mahuka loetelu, mille halduskogu otsusena heaks kiitis ja linnaosavalitsusele täitmiseks soovitas. Lugeja muidugi aimab, et asjad ei hakanud pärast seda sugugi liikuma. Läänud aasta 11. juunil võttis halduskogu vastu uue otsuse, kus tuletati linnaosavalitsusele meelde sedasama loetelu ja tehti väga konkreetne ettepanek vöötraja mahamärgimiseks Aiatee tänava ja Merivälja tee jalakäijate jaoks väga ohtlikule ristmikule. Tulemust ei järgnenud.

Seoses üldplaneeringu aruteluga sel kevadel kohtus halduskogu liikmetega linna peamine liikluskorraldaja Mati Songisepp. Kirjutasin juba maikuu "Piritas", et Songisepa sõnul ei pidavat vöötradade maalimine olema mingi probleem - tehke vaid ette-

panekud. 1. aprillil otsustaski halduskogu linnaosavalitsusele järjekordselt meelde tuletada liikluskorralduse hädasid ning tegi Säästva Arengu ja Planeerimise Ametile (Songisepa kabinet on just selles lohiseva nimega ametis) ettepaneku vöötradade mahamärkimiseks juba nimetatud Aiatee tänava otsa kui ka Mähe ja Merivälja tee ristmikule.

Nüüd siis järgnes tulemus, mida kirjeldasin loo esimeses lõigus. Selle asemel, et teha vöötrajad sinna, kus väga elava liiklusega teed peab ületama sadu inimesi, rajati uhke ülekaik mõne meetri laiusele tänavale ja kohta, kus pisikeselt muruplatsilt saab minna uudistama üle tee paiknevat trafoputkat. Selle asemel, et ehitada äärmiselt vajalik kõnnitee Ranniku teele, korraldati pätsikeste väljanäitus lühikesel teepil, kus selle hädavajalikkus on üsna küsitav. Mis see siis nüüd on - kas lihtsalt mõnitamine või mõne otsustaja eriline juhumus. Pole täpselt teada, kas Viimsi tee "kaunistamise" idee lähtus linna kommunaalametist või säästmise ja planeerimise asjameeste juurest. Aga mõõnem, et kui vöödid värvitakse sinna, kus neid ei kulutata, ning jäetakse maalimata kohta, kus tuhanded kingatallad neid kahjustada võivad, siis on säästmisega justkui tegemist küll. Kogu Viimsi tee märgistamine ei mahu aga säästlikkuse alla kuidagi.

Merivälja elanikud imestavad, miks kanalisatsiooni rajamise tuhin on vaibunud. Asjatundjad on seda seletanud rahapuudusega. Nimelt olevat tänavate taastamine pärast trasside ehitamist osutunud märgatavalt kallimaks eeldatust ning Merivälja kanalisatsiooni järgmised etapid peavad ootama lahedamaid aegu. Seda enam aga tundub imelik kalli asfaldi hinda veel mõttetute maalingutega tõsta. Songisepp tiirutab aeg-ajalt lennukiga linna kohal ja kirjeldab seal raadiotele liikluskorraldust. Justkui saaks niimoodi ummikuist lahti. Üks lennutund on vist kallim kui üks vöötrada. Kui aga kõik lennutunnid ja muud vähese tulukusega laristamised kokku liita, siis annaks ehk isegi valgusfoori hinna välja, mida Merivälja ka vajaks. Et aga linnaametnikud nii ei kalkuleeri, siis jääb üle soovida kooliaasta alguse puhul nii väikestele kui suurtele jalameestele õnneliku teeületust ning autojuhtidele kannatlikku meelt Meriväljalt suurele teele pääsemisel.

Õnnitleme

Olga Stromel - sai 24. augustil 103

Aino Leies - sai 20. augustil 82

Valdeko Oimann - sai 10. augustil 80